

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

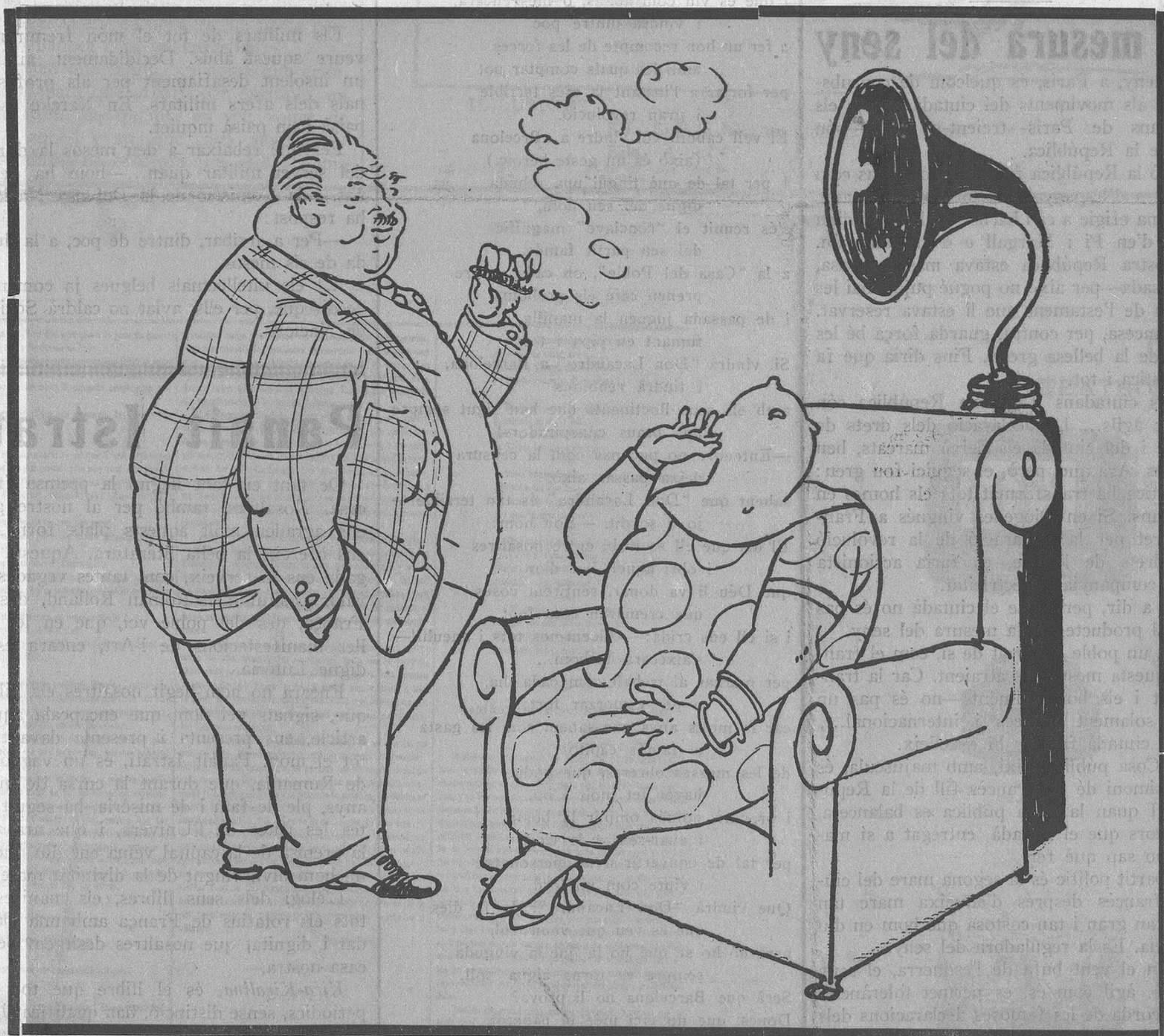
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

RADIOMANIA

—Diu que parlarà de les faldilles curtes?

—Vol dir de les noves: de les més curtes.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

La conferència del desarmament

La batalla continua. La Societat de Nacions pobreta!, fa esforços, per a devenir l'àrbitre del món. Ara hi ha, a Ginebra, una conferència preparatòria per a la conferència del desarmament. Rússia refusà d'anar-hi: perquè es farà a Gènova i Gènova és la Suïssa i la Suïssa deu arranjar amb Rússia la qüestió de l'assassinat d'en Borowski. La diplomàcia, encara que sigui feta en nom dels obrers, com la de Rússia, no és pas menys funesta.

Tal com calia suposar, les tesis s'han oposat totes. Cada un dels delegats de la conferència pensa amb desarmar, però amb desarmar al seu veí. El cas és massa fort, i massa greu. I com en tota conferència diplomàtica, el joc és el de presentar solucions que no puguin acceptar els altres—manera de no acceptar-ne cap ningú, cap de les que poguessin tenir un efecte cabdal.

Així s'ha vist al vescomte Cecil, delegat anglès, proposar la supressió del servei militar obligatori. Qui demanaria més que això? Ni els russos haurien acceptat la proposta! El delegat francès llençà un *ai!* d'esgarrifament que esglaià tots el reunits. Lord Cecil havia guanyat la batalla. No essent possible acceptar la solució extrema de l'Anglaterra, tot altra solució extrema que desplaçà al delegat britànic, deurà reformarse. El terme mig s'imposà. I el terme mig és l'aparentar fer quelcom sense fer res.

I el terme mig s'ha imposat: la reducció es farà segons la potència de guerra de cada nació.

Ara manca la conferència definitiva. No serà pas altra cosa de millor que la de Wàshington.

Les tres potències més interessades: l'Anglaterra, França i els Estats Units, són les que menen la batalla. L'Alemanya, desarmada ja, petja contra els armaments terrestres: França i Bèlgica. La Itàlia riu: no farà res del que s'acordi, si no se la deixa amb les mans lliures pel mediterrà. I França i Anglaterra es disputen la rivalitat en el domeny mundial, com en l'hora de la signatura del tractat de Versalles. I els Estats Units, com sempre, observen.

I després d'això, tan evident i tan coent, què pot representar la pobreta Societat de Nacions? No cal negar, però, que té una eficàcia: és un honorable terreny de transacció quan un dels contendents no vol o no pot acceptar la guerra, com en el cas de Corfú, veritable congestió de força.

La reivindicació de la política

Ha estat de moda més d'un any el malparlar de la política i dels polítics.

Dels anatemes fulminats contra els polítics no serem pas nosaltres els qui en protestarem.

Els homes de l'anomenat antic règim n'havien fet realment un gra massa, i quan van cercar i necessitar defensors, no els trobaren enlloc.

Però si el descrèdit dels polítics era absolut i el seu ostracisme estava justificat, el menyspreu per la política ja no el trobem tan acceptable.

Política és intervenció en els públics afers, control i fiscalització de la gestió dels governants per part del poble.

I això ni és immoral, ni és ilegal, ni és absurde.

Al contrari. L'absurd és inhibir-se, és deixar fer als de dalt el que volen, és ésser neutre i passiu en qüestions que a tots tant ens interessien.

Distingim, doncs, quan abominem de la política i dels polítics.

El caciquisme és una cosa i la política una altra.

I si mai ens semblaran prou maleïts i avorrits els cacics i els seus instruments, els polítics d'ofici i els diputats i regidors vitalicis, de l'exercici de les funcions ciutadanes no podem dir el mateix.

Aquests drets no solament no els hem d'oblidar, sinó que hem de demanar la seva ampliació, la seva consolidació.

La llibertat és per un poble com l'aire pels nostres pulmons.

Es respira, és cert, malament en una atmosfera viciada. Però en una campana neumàtica l'asfíxia i l'ofegament són fatals.

Les humanitats

La defensa de la cultura clàssica, feta darrerament per mister Baldwin, ha aixecat gran polsaguera i acaba de determinar la represa de les hostilitats entre els bàndols enemics en el terreny de l'ensenyança.

Quina ha d'ésser la base de l'educació en els Liceus escolars i de la formació intel·lectual de la joventut?

Han d'ésser el llatí i la filosofia, l'anomenada cultura clàssica? Han d'ésser les llengües vives, les ciències naturals, l'aparaell que constitueix l'eix del progrés material modern?

El cap del Govern anglès s'inclina pel primer mètode. Es el que es segueix a Oxford i a Cambridge, el que té més adeptes a la Gran Bretanya.

L'estudi del grec i del llatí no ha tallat les ales ni escurçat la volada econòmica dels fills d'Albió.

El *premier* anglès mateix, que és un lector assidu de Xenofont i de Tucídides, no és menys, per això, un excellent capità d'indústria.

A França la qüestió de les humanitats ha estat objecte de llargues discussions, d'enceses i apassionades polèmiques.

Els clàssics es poden considerar el nervi de la tradició pedagògica francesa. No en va pretenen els nostres veïns ésser els hereus directes de la llatinitat i l'helenitat clàssiques.

Potser hi ha allà un acord íntim entre dretes i esquerres respecte a la necessitat de mantenir intangible la tradició de la cultura pàtria.

Perquè si el llatí és el llenguatge de l'Església catòlica, Grècia i Roma són el bressol de la democràcia i del socialisme.

Però des del moment en què els reaccionaris es declaren partidaris de l'ensenyament de la filosofia, els liberals enlairen el penó de les ciències experimentals, i ja no hi ha "entente" possible.

Així M. Berard, en maig de 1923, establí l'ensenyança de les llengües sàvies als liceus francesos, i M. François Albert, en octubre de 1924, desféu el fet pel seu antecessor i manà que a la segona ensenyança es conreés especialment la física, la química i la tecnologia.

Aquesta era la política pedagògica del "Cartel", i el seu representant al ministeri d'Instrucció es va atènyer a aitals postulats.

Això no obsta per a què els principals

cabdills de les esquerres llegeixin a Horaci i a Homer i siguin bons deixebles dels mestres antics.

Així M. Herriot és un gran helenista, M. Blum coneix a fons la llengua del Laci i M. François Albert és un especialista en lletres gregues i llatines.

Però, una cosa és la política, altra la literatura.

ANGEL SAMBLANCAT.

DIBUIXOS DE PARIS

La mesura del seny

El seny, a París, és quelcom de consubstancial als moviments del ciutadà. I tots els ciutadans de París—treient-ne pocs—són fills de la República.

Però la República francesa no és pas com la nostra d'Espanya, que tots hem vist amb grassona efigie a càl barber o al costat d'un retrat d'en Pi i Margall o d'en Salmerón. La nostra República estava massa grassa, era pesada—per això no pogué pujar mai les escales de l'estament que li estava reservat. La francesa, per contra, guarda força bé les línies de la bellesa grega. Fins diria que fa gimnàstica i tot.

I els ciutadans d'aqueixa República són un xic àgils... La declaració dels drets de l'home i del ciutadà els deixà marcats, ben marcats. Ara que, però, el seguici fou greu: la política ha transformat tots els homes en ciutadans. Si en Diògenes vingués a França, atret per la declaració de la revolució dels drets de l'home, es faria accionista d'una companyia d'electricitat.

Val a dir, però, que el ciutadà no és pas un mal producte: és la mesura del seny.

I en un poble assenyat de sí, com el francès, aquesta mesura és atraient. Car la tranquil·litat i els bons aliments—no és pas un desig solament francès i internacional...—mes el ciutadà francès hi excel·leix.

La Cosa pública, així, amb majúscula, és el patrimoni de tot francès fill de la República. I quan la Cosa pública es balanceja, és llavors que el ciutadà, entregat a sí mateix, no sap què fer.

El partit polític és la segona mare del ciutadà francès després d'aqueixa mare tan gran, tan gran i tan costosa que hom en diu la pàtria. És la reguladora del seny.

Quan el vent bufa de l'esquerra, el seny ciutadà, àgil com és, es permet toleràncies i es recorda de les famoses declaracions dels seus avis. Si bufa de la dreta, esdevé hermètic, com la barba d'en Poincaré.

Ara s'ha jutjat un procés entre feixistes i antifeixistes. Sols la joventut bullia entorn del veredict. La resta de l'esperit i de l'angoixa no era més que "ciutadana".

I entre la vibració i l'atuïment que representaven aquests dos pols, la solució ha estat marcada pel seny regulador.

—Senyors—han respost els jurats—, nosaltres no volem saber res d'aquestes coses.

I el procés del feixisme i l'antifeixisme ha quedat reduït a la simple catalogació d'episodi.

Més enllà del feixisme i més ençà de l'antifeixisme és un centre de gravitació on no hi ha cap dubte: hom s'hi passeja tranquil, com a París.

La solució és ben francesa.

Car als parisencs, bons ciutadans, el seny els aconsella sempre, al capdavant, atemperar-se.

ANTONI PENA.

Paris.

UN PERI

Un vell republicà dels pocs que en resten, anit em digué això:

—La pau octaviana que disfruta

tot el poble espanyol,

si judicar volem per certs indicis,

té de durar molt poc.

Quan Abd-el-Krim ja no podrà dir "fava",

quan faci sumissió

Al soldà del Marroc, i dongui "suelta"

als darrers lluitadors;;

quan a les llars retornin nostres tropes

i ja no es parli enlloc

d'Axdir, de Tafersit, ni d'Alhucemes,

que han fet tant de soroll,

començarem a casa les trompades

i els bolets de debò,

car vénen dies negres, sí, molt negres;

tant, que fins em fan por.

Que on és el perill? Tots els diaris

bé l'han senyalat prou;

qui tingui ulls a la cara, el podrà veure

si no s'és tornat orb.

El perill! El perill és "Don Lacandro",

el gran emperador

del Parahel, que tornarà a la vida

política de cop.

Es aquell "Don Lacandro", que ja es creia

tothom que havia mort,

i que és viu com abans, o més encara,

i vindrà dintre poc

a fer un bon recompte de les forces

amb les quals comptar pot

per forjar a l'instant la més terrible

i gran revolució.

El vell cabdill vol vindre a aBrcelona

(això és un geste heroic.)

I per tal de què tingui una rebuda

digne del seu nom,

s'és reunit el "còncave" magnífic

del seu partit famós,

a la "Casa del Poble", on cada vespre

prenen café els pròhoms,

i de passada juguen la manilla

fumant en pipa i tot.

Sí, vindrà "Don Lacandro" a Barcelona,

i tindrà reunions

amb els seus lloctinents que han sigut sempre

uns braus conspiradors!

—Entendre no puc pas com la censura

deixa passar això,

sabent que "Don Lacandro" és tan terrible!

—jo li so dit. —Bon hom:

El dia que ell es trobi entre nosaltres

i obri aquell bec d'or

que Déu li va donar, sentirem coses

que cremaran com foc;

i si ell ens crida: —Alcem-nos tots i aneu!

—s'aixecarà tothom...

per marxar al treball com cada dia,

o per esmorzar fort;

car fa molts anys que sabem com les gasta

el famós capitost

de les masses obreres, que podia

haver fet molt i bo,

i procurà només omplir la bossa

i anar-se'n a la Cort

per tal de convertir-se en personatge

i viure com un lord.

Que vindrà "Don Lacandro"? Ja fa dies

que es veu que venir vol,

però no ho sé què ho fa que la vinguda

sempre es torna aigua poll.

Serà que Barcelona no li prova?

Doncs, que no faci més el paperot.

FLOK.

Panorama internacional

XIFRES DESOLADORES

Com a conseqüència de la vaga de minaires d'Anglaterra, les factories del Ruhr han augmentat de 250.000 tones diàries l'exportació de carbó.

El consum de paper per als diaris ha disminuït, a Itàlia, segons l'agència Volta, de cent vagonons cada mes. Quelcom acostant-se cap a uns 20.000.000 d'exemplars menys al mes.

Els minaires anglesos podran continuar amb vaga. I els diaris italians, amb la censura mussolinesca, reduir-se fins al mínim. Tot sigui fet pel bé de la pàtria. *Amén.*

UN STOCK A LIQUIDAR

Un diari francès fa saber, força discretament, com és costum en els diaris francesos, que el diputat de París Taittinger, cap visible d'una de les tres menes de feixistes francesos, liquida el basar patriòtic que havia montat. Per dissort, el tracte no s'ha tancat encara. Les *joventuts patriòtiques* no estan preparades al canvi i cal ablanir el camí. Potser ben aviat les *joventuts patriòtiques* i el realistes fara nuna sola colla. Car a França és possible tot, absolutament tot, si entra dintre l'àrea de la política. Alegrem-nos-en. Sempre serà una fallida més a contar.

EN PLENA EUROPA

Quelcom de greu acaba de passar a Bèlgica: la Comissió de la Defensa Nacional de la Cambra dels diputats, acaba d'aprovar l'informe del diputat Narcke, el qual estableix que el servei militar no serà més que de deu mesos.

Els militars de tot el món fremiran al veure aquest abús. Decididament, això és un insolent desafiament per als professionals dels afers militars. En Narcke és un país i un país inquiet.

Per què rebaixar a deu mesos la durada del servei militar quan...—hom ha demanat. I la Comissió de la Defensa Nacional ha respost:

—Per a arribar, dintre de poc, a la durada de sis mesos.

...I els intel·lectuals belgues ja comencen de dir que, per ells, aviat no caldrà Societat de Nacions.

Panait Istrati

De tant en tant llegim la premsa francesa. Nosaltres, també per al nostre gust ens agraden molt aquests plats forts que ens ofereix la bella literatura. Aquesta vegada ens la serveix, com tantes vegades, el valor positiu d'en Roman Rolland, des de França, des del poble veí, que en les belles manifestacions de l'Art, encara es la digne Lutècia.

Encara no hem llegit nosaltres els llibres que, signats pel nom que encapçala aquest article, ens presenta i presenta davant de tot el món. Panait Istrati, és un vagabond de Rumania, que durant la cursa de molts anys, ple de fam i de misèria, ha seguit totes les rutes de l'Univers, i que ara tota la premsa de la capital veïna ens diu que és un hom diví, vingut de la divinitat mateixa.

L'elogi dels seus llibres, els manifesten tots els rotatius de França amb una claredat i dignitat que nosaltres desitgem per a casa nostra.

Kira-Kiralina, és el llibre que tots els periòdics, sense distinció, han qualificat l'autor del mateix d'autèntic valor espiritual i d'esperit selecte, afegint que després d'en Màxim Gorki no hi ha altra valor que la seva. Certament podem afirmar que es tracta d'un formidable esperit, i que nosaltres, ans que ningú, en parlem en sentit autèntic. Ho diem perquè dintre pocs dies, amb tota seguretat ens el presentaran uns quants poetes mentiders i greixosos que es passen la vida presentant a tothom, en el moment que qui més o menys ja els coneixia.

Tots recordem el cas d'en Papasseit, en "Gorkiano". Quan va morir-se, molta gent que no l'havia conegut, va fer-se'l seu. En

Mallorca

Album de fotografies de la famosa Illa daurada, triades per

O. Junyent

Preu: 12 pessetes

ANGEL PESTAÑA

Setenta días en Rusia

Lo que yo pienso

Un tomo 8.º Ptes. 3'50

A Barcelona teniem un "metro". Aviat en tindrem un altre. Moltes vegades, no un "metro", ni dos, sinó una vara fa falta.

Des del primer de juliol serà obligatori el llibre de vendes. Nosaltres ja fa temps que portem el llibre d'empenyos.

Vistes de Barcelona

Dilluns: Arribada dels campions de futbol. Trenta mil persones.

Dimarts: Combat Spalla-Uzcudun. Trenta cinc mil persones... i les que es quedaren al carrer.

Dijous: Concert per l'"Orquestra Pau Casals". Cinquanta persones.

Diumenge: Corrida de braus. Belmonte. Vint-i-cinc mil persones.

Després diran que la música és el millor del món!

No sabeu qui ha arribat d'Amèrica? —Wells? Lloyd Georges? —No, home, no! El "Gallo"! —Estem d'enhorabona, doncs!

A Madrid una dona ha tingut tres criatures. Amb el cares que estan les subsistències, ja patiran!

L'Ajuntament fa una subscripció de 40,000 Obligacions de 500 pessetes. Que encara queda algun barceloní amb 500 pessetes

El servei militar serà reduït a sis mesos. Això ha sigut acordat pel Govern belga. I el nostre? Què fa parat?

CORPUS

Creguim, senyor Tomàs, a les processons sempre fan lluir les persones i la indumentària.

L'Eduard Sanjuan, el conegut periodista i benlloig amic nostre, ha publicat una novel·leta que ha obtingut un gros exit de venda i ha produït entre la gent de lleteres excellent impressió. "La que supo matar" es titula la nova pro-

ducció literària d'en Sanjuan i hi ha en ella, com en tot el que escriu el seu autor, passió i emoció a vessar. Felicitem a Sanjuan per la seva obra i li desitgem nous i cada dia més brillants èxits.

Cada dia hi ha més misèria. Cada dia augmenten el nombre d'autos. Misèria? I un be! Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA Olm, 8 :: Ciutat

EN TROS DE PAPER

despay i la hi contaré tot lo peix pudent d'aquel territori. Entre tant saludó a tots los meus correllonaris, que ben buscats y sobre tot ben pagats, ja 'ls trobaria entre 'ls seus patricis, y vosots mantinguisme bons, nectres prepa a Alá per la conservació de la vida del Tros de paper don afectuosi amic,

FÁBULAS.

Jugaba 'l senyor Anton Ah una noya tot passant un pont: Lo cap se 'n hi va anar, Y cayent dallabaix se va estrellar. En cosa ja molt vella, Que un home jugador sempre se estrellar.

TOTHOM SOMIA.

Niagu ignora que lo dormir es la viva representació de la mort. La mort es la fosquedat de la vida. Per aixó dorm la humanitat entre las sombras de la nit. En la mort y en lo dormir hi ha lo repòs. La mort es lo repòs de l'ànima, aixis com la nit es lo repòs de la carne.

REVISTA A CORRE-CUITA.

Estem en ple pasadís de Gracia. Es a dir: nos trobem a vint y quatre graos de calor, que 'm sembla que es una cosa que pot mij anar. Tots aquells que 's donan l'home, los que tenen una posició acomodada, una bona bossa, ó estan carats d'espant per dènter impumental al saastre, al sabater, y fins alguns a la bogadera y a la planchadora, seguint las reglas del bon rí, que per mí dech dirvos que es lo molt desgrajable, marxa a pèndrer los banyos de Biarritz ó Vichy.

UN SUSCRIPTOR Y JO.

Suscriptor.—Hola! Ja aném a retiro. Jo.—Si ni menos se abont anar. No hi ha fonsió al Principat y a mes estich molt cansat. S.—Vaja! Vingui a da una volta, ja anirém a poech a poeh. J.—No pot ser: si 'n tingues ganas no 'm faria pregar gens. (Una chiqueta lo numeró sis del Tros de paper ab la cartolina del que en carter la semana passada; un ratl—Una persona decent: ¡Voy, portán an).

UN TROS DE PAPER.

¡Eya santíssima! ¡Afigúrnse quant jo 'm sento que per tot 's han mort un noy! ¡han mort un noy...! Totas las pobres mares, ja poden pensar: ¡ay si seré el meu, que se 'n ha endut a tal banda y encara no ha tornat! ¡ay pobrec de mí, que ja fa dugas horas que es fora de casa... ¡pot sé esto meut! Comensa una veu a preguntar: —¿Quanta anys tenia? Y responen: —Cinch anys. Y aqui une xiscleta y una alarita que trencaban lo cor; porque totas las mares de noys de cinch anys se miraban lo mort com a propi, encara que tingessin lo seu allí mateix bo y sa. Amigo de Deu, comensa un bruji, un eril y un soroll... no hi ha res mes natural.

PREU DE SUSCRIPCIÓN.

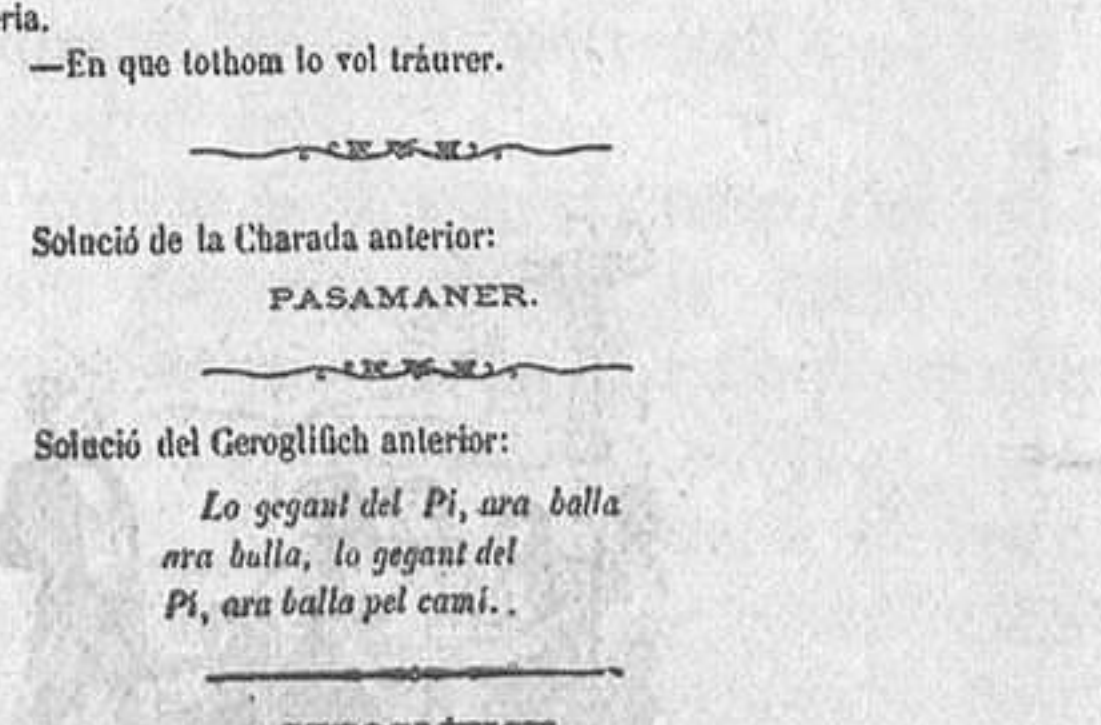
BARCELONA. Al mes 1rs FORA DE BARCELONA. Trim. 3rs SURTIU' UN COP CADA SEMANA (si Deu vol) LA SUSCRIPCIÓN COMENSA SEMPRE ls 15 de cadé mes.

UN SUSCRIPTOR Y JO.

Quant surt lo número set de UN TROS DE PAPER. J.—Lo diumenge que vé. Ara ja se sap, cada semana ¡pari número per 'ls bigotes, ¡ja 'n rab ab puntalitat ara! S.—Si, sí. Cada diumenge, arradera 'l chocolate, me'l clavo tot. J.—¿Deixon anar a retiro que demé 'n tinch de llevar molt demé. S.—¿Bueno? No 'n vull molestar. ¡Bona nit! J.—¡Bona nit!

SIMILS. —En qué se semblan dos xicots que 's barallan a un pi? —En que fan pierdas. —En qué se sembla un ferro-carril a un pare de familia? —En que té obligacions. —En qué se sembla una cadira al mar? —En que té boga. —En qué se sembla Narvaez a lo premi gran de la loteria. —En que tothom lo vol traurer.

Solució de l'Charada anterior: PASAMANER. Solució del Geroglífich anterior: Lo gegant del Pi, ara balla ara balla, lo gegant del Pi, ara balla pel camí.

La sobaria 's daré en lo número que vé. Ars futurista. E. Llorens Jordi. Barcelona 1865.—Impremta de 'Varita Roja, Pasaje de Escudellers, número 4.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

Carrer Amaple 25. PUNTS DE SUSCRIPCIÓN. LITSERIA ESPANTOLA DE I. LOPEZ, EDITOR. Carrer Amaple 25 y Rambla del Rey 30. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓN.

BARCELONA. Al mes 1rs FORA DE BARCELONA. Trim. 3rs SURTIU' UN COP CADA SEMANA (si Deu vol) LA SUSCRIPCIÓN COMENSA SEMPRE ls 15 de cadé mes.

UN TROS DE PAPER.

UN SUSCRIPTOR Y JO.

Suscriptor.—Hola! Ja aném a retiro. Jo.—Si ni menos se abont anar. No hi ha fonsió al Principat y a mes estich molt cansat. S.—Vaja! Vingui a da una volta, ja anirém a poech a poeh. J.—No pot ser: si 'n tingues ganas no 'm faria pregar gens. (Una chiqueta lo numeró sis del Tros de paper ab la cartolina del que en carter la semana passada; un ratl—Una persona decent: ¡Voy, portán an).

¡AY, QUE HAN MORT UN NOY!

¡Eya santíssima! ¡Afigúrnse quant jo 'm sento que per tot 's han mort un noy! ¡han mort un noy...! Totas las pobres mares, ja poden pensar: ¡ay si seré el meu, que se 'n ha endut a tal banda y encara no ha tornat! ¡ay pobrec de mí, que ja fa dugas horas que es fora de casa... ¡pot sé esto meut! Comensa una veu a preguntar: —¿Quanta anys tenia? Y responen: —Cinch anys. Y aqui une xiscleta y una alarita que trencaban lo cor; porque totas las mares de noys de cinch anys se miraban lo mort com a propi, encara que tingessin lo seu allí mateix bo y sa. Amigo de Deu, comensa un bruji, un eril y un soroll... no hi ha res mes natural.

¡AY, QUE HAN MORT UN NOY!

¡Eya santíssima! ¡Afigúrnse quant jo 'm sento que per tot 's han mort un noy! ¡han mort un noy...! Totas las pobres mares, ja poden pensar: ¡ay si seré el meu, que se 'n ha endut a tal banda y encara no ha tornat! ¡ay pobrec de mí, que ja fa dugas horas que es fora de casa... ¡pot sé esto meut! Comensa una veu a preguntar: —¿Quanta anys tenia? Y responen: —Cinch anys. Y aqui une xiscleta y una alarita que trencaban lo cor; porque totas las mares de noys de cinch anys se miraban lo mort com a propi, encara que tingessin lo seu allí mateix bo y sa. Amigo de Deu, comensa un bruji, un eril y un soroll... no hi ha res mes natural.